

Nieuwsbrief 19

Oktober 2013

Maandag 28 oktober 2013

Tjeerd de Graaf: Kleine Arctische volken van Siberië: de geschiedenis van hun bedreigde talen en culturen.

Aan het eind van de 17de eeuw werd in Rusland steeds meer bekend over de volken van Siberië. De Nederlander Nikolaas Witsen heeft in die tijd in het boek *Noord-en Oost Tartarije* een kaart van dit gebied gepubliceerd samen met gegevens over de lokale bevolking, waaronder die van hun taal. Bij later veldwerk werden vele van deze talen opgetekend op geluidsdragers, allereerst op Edison wasrollen. De reconstructie van deze wasrollen maakte deel uit van het onderzoek dat de spreker verrichtte in Japan en Rusland, waar vele van deze opnames in geluidsarchieven lagen opgeslagen. Dit werd later gevolgd door een aantal speciale veldwerkexpedities naar Sachalin, Jakoetië and andere delen van de Russische Federatie.

Bij de lezing wordt verslag uitgebracht van dit werk en beschreven hoe de resultaten daarvan kunnen worden gebruikt voor het bestuderen van een aantal Siberische volken en het vastleggen van hun taal en cultuur. Op basis van het verkregen materiaal kunnen onderwijsmethoden worden ontwikkeld voor minderheden, waardoor het verdwijnen van hun oorspronkelijke talen en culturen enigermate kan worden tegengaan.

Tjeerd de Graaf heeft zich sinds 1990 gespecialiseerd in de fonetische aspecten van volkenkundig en taalkundig onderzoek. In 1990 nam hij deel aan een Japanse veldwerkexpeditie naar het eiland Sachalin, nadat hij in 1988 enige maanden in Sapporo had gewerkt aan het technische probleem van de reconstructie van oude geluidsopnames. Sindsdien volgden meerdere projecten met Japanse en Russische collega's, in het bijzonder met de universiteit van Sint-Petersburg. Na zijn pensionering in 2003 kan de spreker zijn onderzoekactiviteiten voortzetten als medewerker bij het Europese Mercator Centrum voor Meertaligheid en Taalleren van de Fryske Akademy. Het beschreven werk vindt plaats in het kader van de Cultuurstichting Siberië en de Foundation for Endangered Languages, waarover onderstaande websites meer informatie geven.

Wanneer 28 oktober 2013
Hoe laat 19:30 uur
Waar Arctisch Centrum, Aweg 30
Toegang € 2,00

Imakalezingen 2013

25 november 2013

Simon Halink: IJsland - in de voetsporen van de saga's

Overige activiteiten

Noord-Nederland Rusland 2013

Het jaar 2013 staat in het teken van de relatie tussen Nederland en Rusland. Gedurende het hele jaar worden evenementen georganiseerd om de relatie tussen beide landen op verscheidene vlakken te verstevigen. Vanwege de speciale banden tussen Noord-Nederland en Rusland zal er in het Noorden een aantrekkelijk festivalprogramma worden georganiseerd: een boeiende mix van economie, wetenschap en cultuur. Voor meer informatie: <http://www.nnr2013.nl/>.

Tentoonstelling Universiteitsmuseum: Russisch kwartet. 4 x Nederland - Rusland

10 mei 2013 t/m 30 december 2013

In de tentoonstelling *Russisch Kwartet* wordt de relatie tussen Rusland en Nederland vanuit vier invalshoeken belicht: reizen, wetenschap, cartografie en geschiedenis.

De betrekkingen tussen Nederland en Rusland kennen een rijke historie. Eeuwenlang stonden handel en innovatie centraal. De afgelopen decennia zijn de relaties verbreed en verstevigd. Tussen tal van instanties – overheden, bedrijven, sociaal-culturele organisaties en onderwijsinstellingen - vindt nu samenwerking plaats. In 2013 wordt op veel manieren stil gestaan bij deze unieke band.

De tentoonstelling bestaat uit vier deelexposities:

Reis van Sint/Petersburg naar Moskou

In deze deelexpositie wordt een selectie van bijzondere foto's getoond van de reis die twee Belgische wetenschappers, Emmanuel Waegemans en Wim Coudenys in 2010 hebben gemaakt. De twee Belgen

schreven een cultuurhistorische beschouwing, ondersteund door uniek fotomateriaal. Hun reis was dezelfde als uit het boek van Radisjtsjev, dat stamt uit 1790. Dit oude reisverhaal voert langs een belangrijke route: de weg tussen de residentie Sint-Petersburg en de oude hoofdstad Moskou.

Rol van de Russische wetenschap

Wat hebben de Russische geleerden voor ons betekend? Wat hebben we te danken aan hun onderzoek en hoe verhielden zij zich tot hun tijdgenoten in het Westen? Het antwoord op deze vragen schuilt voor een klein deel in deze expositie. Groningse wetenschappers van toen en nu worden in de tentoonstelling gekoppeld aan hun Russische collega's.

Hoe Nederlanders Rusland op de kaart zetten

Deze deeltentoonstelling toont de kaarten van Nederlanders die in de 17e eeuw zochten naar een handelsdoorvaart naar Azië, via de noordelijke Russische kust. Rond 1700 golden de zee - en landkaarten van de Nederlandse cartografen Witsen en Winius als de beste van het Russische rijk.

Geschiedenis

Een selectie ansichtkaarten van rond 1900 kwam enkele jaren geleden in Amsterdam boven water. Ze ademen de sfeer van een wereld die grotendeels is verdwenen. We zien de vroegere glorie van diverse steden, oude transportmiddelen in wisselende landschappen, en bovendien vaak hun bewoners in prachtige traditionele kledij. In deze expositie zijn de ansichten gegroepeerd rond vier thema's: de Russische aristocratie en het tsarengeslacht Romanov, industrie en nijverheid, middelen van vervoer, en culturele diversiteit.

De tentoonstelling is georganiseerd in samenwerking met het [Centre for Russian Studies](#) van de Rijksuniversiteit Groningen. Het Universiteitsmuseum sluit hiermee aan bij de culturele manifestaties die gehouden worden in het kader van het Nederland - Ruslandjaar 2013.

Website: <http://www.rug.nl/science-and-society/university-museum/exhibitions/2013/russia>